

УДК 338.24

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЖОВТНЕВОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Надія Володимирівна БОБРОВСЬКА

*к.е.н., асистент кафедри обліку і аудиту Миколаївського національного аграрного університету
E-mail: dymina_nadinka@mail.ru*

Олена Анатоліївна ГРИЦЕВСЬКА

магістрант обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету

Вікторія Володимирівна СУХОРУКОВА

магістрант обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету

Анотація. У статті розглянуто теоретичні аспекти сутності процесу формування фінансових результатів діяльності. Визначено роль і особливості процесу формування фінансових результатів Жовтневого району Миколаївської області. Розраховано прибуток (збиток) та рентабельність виробництва і продажу сільськогосподарських підприємств Жовтневого району. Обґрунтовано структурно-логічну схему отримання прибутку від реалізації сільськогосподарської продукції підприємствами та надано пропозиції щодо напрямів нарощування фінансових результатів діяльності.

Аннотация. В статье рассмотрено теоретические аспекты процесса формирования финансовых результатов деятельности. Определены роль и особенности процесса формирования финансовых результатов Жовтневого района Николаевской области. Рассчитана прибыль (убыток) и рентабельность производства и продажи сельскохозяйственных предприятий Жовтневого района. Обоснована структурно-логическая схема получения прибыли от реализации сельскохозяйственной продукции предприятий и предоставлены предложения направленные наращивания финансовых результатов деятельности.

Ключові слова: фінансовий результат, прибуток (збиток), операційна діяльність, інвестиційна діяльність, фінансова діяльність.

Ключевые слова: финансовый результат, прибыль (убыток), операционная деятельность, инвестиционная деятельность, финансовая деятельность.

Постановка проблеми. Розвиток економіки країни нерозривно пов'язаний із фінансовим станом суб'єктів господарювання, який у свою чергу залежить від ефективної діяльності підприємств. В умовах глобалізаційних змін поряд із соціально-економічними аспектами функціонування аграрного сектора теоретичного і практичного значення набувають фінансові аспекти управління з метою підвищення інвестиційної привабливості аграрного сектора, активізації інвестиційної діяльності на основі мобілізації зовнішніх і внутрішніх джерел інвестування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні аспекти формування фінансових

результатів діяльності підприємств, постійно знаходяться у центрі уваги вчених економістів. Серед видатних вчених, що здійснили вагомий внесок у висвітлення питань щодо формування фінансових результатів: А. Герасимович, А. Шеремет, Б. Грабовецький [1], В. Гриньова [2], В. Мец, В. Опарін [3], Г. Савицька [6], Ф. Бутинець, Ю. Цал-Цалко [8] та інші.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування сутності, особливостей формування фінансових результатів діяльності підприємств аграрного сектора та обґрунтовані їх напрями покращення.

Виклад основного матеріалу. Фінансовий результат – це приріст (або зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється у процесі його підприємницької діяльності за звітний період. Для визначення фінансового результату, необхідно порівняти доходи звітного періоду і витрати, понесені для одержання цих доходів [1]. Основним показником, який характеризує фінансові результати діяльності є прибуток. Прибуток є показником, який залежить від обсягів і собівартості продукції. Збільшення прибутку відображає нарощування фінансових ресурсів та зростання фінансових результатів.

На собівартість впливають структурні й відповідні техніко-економічні фактори. Структурні фактори відображають складові елементи собівартості: вартість сировини, матеріалів, напівфабрикатів; палива та енергії; заробітна плата та

нарахування; вартість утримання й експлуатації обладнання; накладні та інші витрати. Техніко-економічні фактори, які характеризують формування витрат з кожного елемента, включають місткість витрат (матеріаломісткість, енергомісткість, трудомісткість тощо) та їх вартість (ціни на матеріали, сировину, енергоносії, заробітна плата). Місткість характеризується обсягом використання сировини, енергії, заробітної плати та інших елементів на виробництво одиниці відповідних товарів, робіт, послуг. Зменшення матеріалоемності виробництва є одним із чинників зниження собівартості [3, с. 89].

Нами на рисунку 1 представлено формування фінансових результатів діяльності від реалізації основного виду сільськогосподарської продукції підприємств Жовтневого району за аналізований період (рис.1)

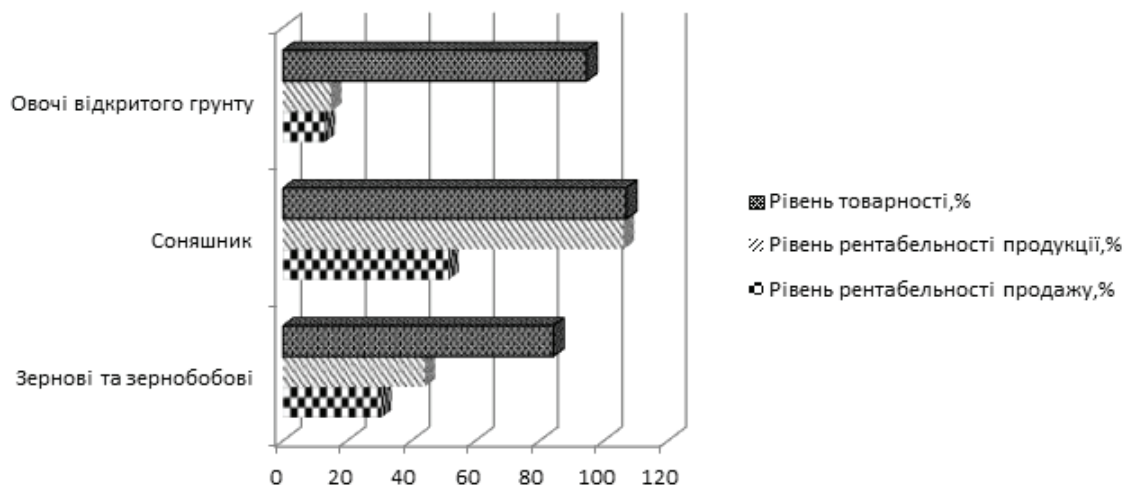

Рисунок 1. Основні види продукції рослинництва за рівнем товарності та рівнем рентабельності виробництва та продажу по Жовтневому району за 2014 рік, які формують дохід (виручку) від реалізації, %

Джерело: представлено і розраховано автором з використанням статичної інформації по Жовтневому району

Нарощування прибутку впливає на зміцнення фінансового стану підприємства, який є джерелом забезпечення внутрішньогосподарських потреб підприємств. За своїм територіальним розподілом і біологічними (природними) особливостями Жовтневий район спеціалізується на вирощуванні овочей відкритого ґрунту, що і формує основний дохід. Так, за представленою нами інформацією рівень товарності складає 94,6%, що на 12,4 в.п. менше за рівень товарності продукції соняшнику. А якщо проаналізувати рівень рентабельності виробництва та продажу, то

взагалі на овочі відкритого ґрунту припадає 14,9 та 13% відповідно, що набагато менше за рівень рентабельності виробництва та продажу насіння соняшнику й зернових і зернобобових культур.

Отже, у формуванні доходу (виручки) від реалізації основного виду продукції рослинництва складають овочі відкритого ґрунту, а у формуванні фінансового результату – насіння соняшнику і насіння зернових та зернобобових культур. Таким чином, на нашу думку, враховуючи сприятливі природно-кліматичні умови для вирощування овочів відкритого ґрунту і біологічні

особливості ґрунтів сільськогосподарським підприємствам Жовтневого району потрібно забезпечити умови розвитку підприємств враховуючи взаємозв'язок і взаємозалежність із факторами внутрішнього і зовнішнього середовища.

Аналіз фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств є важливим засобом підвищення конкурентоспроможності підприємства, цей факт набуває все більшого значення в умовах ринкової економіки. Здійснення якісного аналізу фінансових результатів надає відповіді на питання, що пов'язані з вирішенням питань стосовно підвищення ефективності діяльності та забезпечення конкурентоспроможності підприємства на ринку. Розгляд можливостей практичної реалізації методичних підходів до оцінки фінансових результатів сільськогосподарського підприємства надає підґрунтя для їх правильного вибору та ефективного застосування.

Прибуток як кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства складає різницю між

загальною сумою доходів і витратами на виробництво й реалізацію продукції.

Методика оцінки у кількісному плані не є чітко вираженою і включає ряд критеріїв, які можуть бути визначені експертним шляхом, тобто в суб'єктивному порядку. Під час аналізу беруть до уваги такі критерії: динаміка зміни прибутку; співвідношення структури фінансового результату до оподаткування; частка прибутку від основної операційної діяльності у прибутку; фактори формування валового прибутку; ділова активність підприємства.

Ефективність роботи підприємства значною мірою залежить від якості управлінських рішень, що стосуються використання прибутку, який залишився у розпорядженні підприємства.

Приймаючи ці рішення, товаровиробники повинні враховувати потребу підприємства у фінансових ресурсах, резервах, необхідність виробничого і соціального розвитку підприємства.

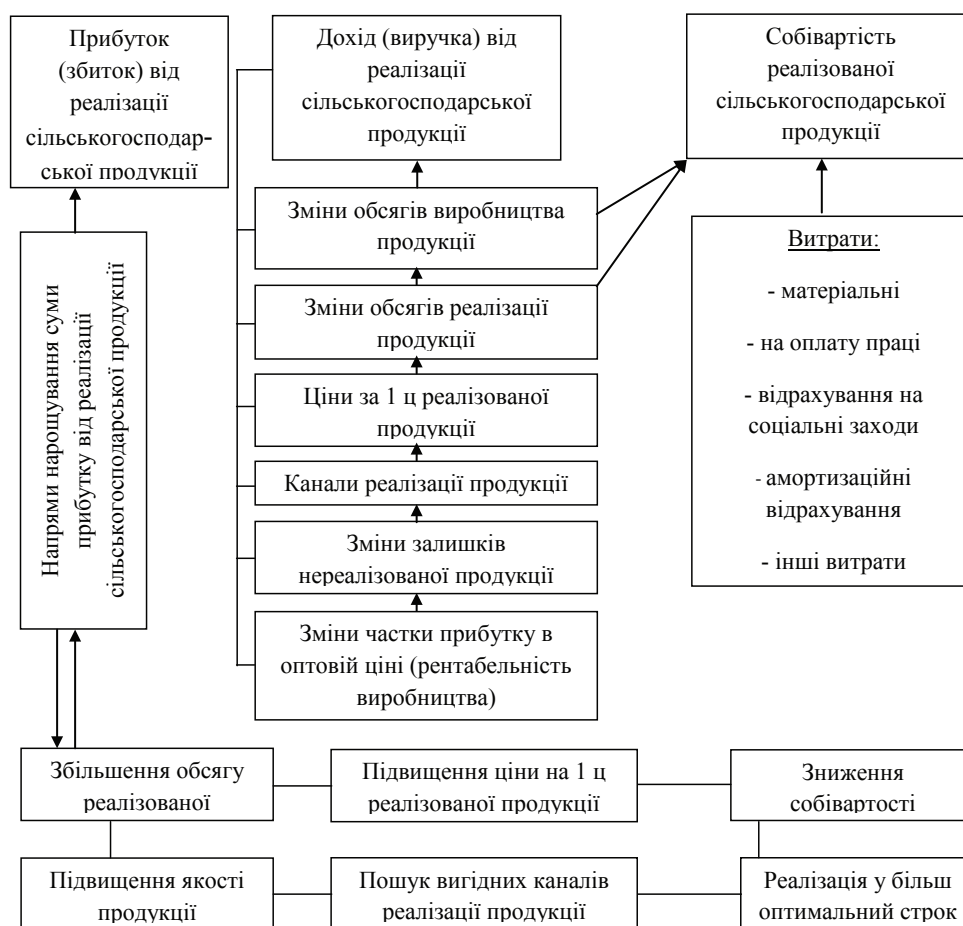

Рис. 2. Структурно-логічна схема отримання прибутку від реалізації сільськогосподарської продукції підприємствами у Жовтневому районі та пропозиції щодо напрямів покращення прибутку

Джерело: складено автором на основі власних досліджень

У результаті дослідження нами на рисунку 2 представлено структурно-логічну схему формування прибутку від реалізації сільськогосподарської продукції підприємствами Жовтневого району і надано пропозиції щодо нарощування прибутку.

Формування фінансових результатів визначається широким колом факторів, які віддзеркалюють усі аспекти фінансово-господарської діяльності підприємств. При цьому недоцільно і неможливо поділяти ці фактори на основні та другорядні. Кожен з них може як забезпечити високий рівень прибутку, так і спричинити істотні збитки. Дослідження питань щодо формування фінансових результатів діяльності є актуальними

і впливає на зміцнення фінансового стану підприємства.

Висновки. Отже, з метою покращення фінансового стану підприємств необхідно провести ряд заходів, що дозволить не лише ефективно функціонувати суб'єктам господарювання, але й забезпечити умови до зростання. Необхідною є стабілізація фінансової системи; сприяння пожеввленню економічної активності та запобігання кризових явищ, а також заходи щодо адаптації до змін. Необхідно вживати заходи щодо вдосконалення ринкових можливостей, активізувати процес регулювання та обмеження імпорту, розробити заходи щодо активізації експортної діяльності підприємств.

Список використаних джерел:

1. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз [Електронний ресурс] / Б. Є. Грабовецький – Львів, 2013. Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072013120/ekonomika/ekonomichniy_analiz – Дата останнього доступу 10.04.15р.
2. Гриньова В. М. Фінанси підприємств: навчальний посібник / В.М. Гриньова, В.О. Коюда – 3-є вид., перероб. і допов. – Харків : ВД «Інжек», 2004. – 432 с.
3. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія) : навчальний посібник. – К. : КНЕУ, 2002. – 240 с.
4. Стельмащук А. М. Бухгалтерський облік / А. М. Стельмащук, П.С. Смоленюк. – Київ, 2007. – 480 с.
5. Лондар С. Л. Фінанси [Електронний ресурс] : навчальний посібник / С.Л. Лондар, О.В. Тимошенко. – Харків, 2010. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/1584072012871/finansii/finansii> – Дата останнього доступу 10.04.15р.
6. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства [Електронний ресурс] : навчальний посібник. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072041311/ekonomika/ekonomichniy_analiz_diyalnosti_pidpriyemstva – Дата останнього доступу 10.04.15р.

7. Потриваєва Н.В. Формування фінансових результатів [Електронний ресурс] / Н.В. Потриваєва, М.В. Похилюк / Економічний форум. – 2013. – №4. – С. 143-147. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecfor_2013_4_25.pdf – Дата останнього доступу 10.04.15р.
8. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз [Електронний ресурс] / Ю. С. Цал-Цалко, Б. Є. Грабовецький – К : КНЕУ, 2013. – Режим доступу: http://imanbooks.com/book_479 – Дата останнього доступу 10.04.15р.
9. Проданчук Н. А. Удосконалення форми Звіту про фінансові результати / Н.А. Проданчук // Економіка АПК. – 2004, №8.
10. Штефано А. П. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств України: реалії сьогодення та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / А. П. Штефано, В. І. Гнідан // 2014 – Режим доступу: <http://intkonf.org/shtefano-ap-gnidan-vi-analiz-finansovih-rezultativ-diyalnosti-pidpriemstv-ukrayini-realiyi-sogodennya-ta-perspektivi-rozvitku/> – Дата останнього доступу 10.04.15р.